

PROTOKÓŁ NR 0012.2.10.2023

z posiedzenia Komisji Polityki Gospodarczej i Bezrobocia w dniu 5 grudnia 2023r.

miejsce posiedzenia-sala nr 130A UM.

Czas posiedzenia: godz. 14:30 – 15:20

W posiedzeniu uczestniczyli członkowie Komisji Polityki Gospodarczej i Bezrobocia, oraz zaproszeni goście zgodnie z załączonymi listami obecności.

Porządek obrad.

1. Otwarcie posiedzenia.

2. Przyjęcie porządku obrad.

3. Sprawy bieżące.

- Projekt uchwały w sprawie zmiany Uchwały budżetowej Miasta Jastrzębie-Zdrój na 2023 rok,
- Projekt uchwały w sprawie przyjęcia Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego oraz wyrażenia woli współdziałania z innymi samorządami w zakresie jego wdrożenia.

4. Wolne głosy i wnioski.

5. Przyjęcie protokołu z dnia 28 listopada 2023r.

6. Zakończenie posiedzenia.

Ad. 1.

Otwarcie posiedzenia.

Otwarcia posiedzenia dokonał Przewodniczący Komisji – Tadeusz Sławik, powitał przybyłych na posiedzenie radnych oraz zaproszonych gości.

Ad. 2.

Przyjęcie porządku obrad.

Porządek obrad przyjęto jednogłośnie: **za-5, przeciw-0, wstrzymujących się-0.**

Ad.3.

Sprawy bieżące.

- Projekt uchwały w sprawie zmiany Uchwały budżetowej Miasta Jastrzębie-Zdrój na 2023 rok,

Uzasadnienie do w/w projektu uchwały przedstawił Dariusz Holesz- Skarbnik Miasta

Komisja zaopiniowała pozytywnie przedstawiony projekt uchwały. Stanowisko podjęto głosami: za –5, przeciw – 0, wstrzymujących się –0.

- Projekt uchwały w sprawie przyjęcia Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego oraz wyrażenia woli współdziałania z innymi samorządami w zakresie jego wdrożenia.

Prezentację dotyczącą Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej przedstawił Bartłomiej Wiertel przedstawiciel VIA VISTULA Sp. z o.o. z Krakowa

Prezentacja stanowi załącznik do niniejszego protokołu.

Tadeusz Sławik-Przewodniczący Komisji

Mam pytanie, czy inne Subregiony również mają Plan Zrównoważonej Mobilności i kto to spina, jeżeli chodzi o województwo, czy jest takie spojrzenie na województwo? Ponieważ uważam, że jest to konieczne, a już w samym Subregionie, jeżeli chodzi o kolej, to żadna gmina samodzielnie tego nie podejmuje, bo kolej ma to do siebie, że po to płacimy podatki, żeby państwo z podatków budowało, a potem utrzymywało kolej. Jeżeli chodzi o transport autobusowy, to nastąpiło rozproszenie i w samym Subregionie kiedyś mieliśmy w latach 90-tych jedno wojewódzkie przedsiębiorstwo, które obejmowało cały Śląsk, obecnie następne gminy z naszego Związku wystąpiły i każdy sobie. Być może jest to efektywne, ale nie jestem do końca przekonany, czy ekonomicznie jest to efektywne, ale to jest wola gmin. Pytanie i myślę, że tutaj byłyby potrzebne pewne akty normatywne, które by spinały potrzebę organizacji transportu w szerszym zakresie i nie tylko miasta Subregionu, ale i województwa.

Bartłomiej Wiertel przedstawiciel Spółki VIA VISTULA

Faktycznie to jest tak, że ten dokument w wielu obszarach powstaje po raz pierwszy. Miasta uczą się tego dokumentu i całej terminologii. W związku z tym czasem trudno jest rozmawiać i mówić o takich rzeczach związanych z mobilnością. W tym dokumencie chcieliśmy przede wszystkim zwrócić uwagę na cel główny, który jest celem pierwszym w którym mówimy, że chcielibyśmy żeby transport publiczny był atrakcyjny i konkurencyjny w Subregionie. To jest największy wydaje nam się problem w Subregionie, że linie są rozproszone, operatorów jest wielu i nie ma żadnej integracji pomiędzy operatorami. Transport zbiorowy przede wszystkim nie jest atrakcyjny dla użytkownika, dla którego powinien być. Dzisiaj mówimy o tym, że wdraża się nowe aplikacje, rozwiązanie jeden bilet i to wszystko można zrobić. Natomiast trzeba pomału zacząć patrzeć z tej perspektywy i tutaj jakby potwierdzam założenie naszego dokumentu, że kolej do Jastrzębia to jest akurat kluczowa, jeżeli mówimy o całym Subregionie, bo jest to takie miasto, które akurat tej interwencji wymaga. Zakłada się, że my zrealizowaliśmy ten dokument na zlecenie Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego, który ma siedzibę w Rybniku i wskazujemy wielokrotnie, że ten związek w przyszłości powinien przejąć rolę koordynatora tych wszystkich działań, czyli powinien spajać wszystkie gminy w przyszłości. ...funkcjonalny robią podobnie, natomiast są dopiero na etapie tworzenia Metropolii, Związków Subregionalnych, tworzą na przykład Stowarzyszenia Obszarów Funkcjonalnych i takie Stowarzyszenie powstało w Białymstoku i Kielcach, gdzie wszystkie gminy wchodzi w skład tego Stowarzyszenia, a tutaj będzie Związek Gmin i Powiatów. Chcielibyśmy też

w przyszłości i tak rekomendujemy, żeby byli koordynatorzy którzy będą czuwać nad zapisami tego dokumentu i weryfikowali, czy gminy coś robią, czy nic nie robią i organizowali wspólne spotkania, ponieważ nasza rola kończy się na etapie opracowania tego dokumentu i dalej przekazywany jest gminom. Nie chcielibyśmy, żeby każda gmina sobie realizowała, bo musi to być jakoś wspólnie. Kluczowe jest, żeby gminy ze sobą współpracowały, a na razie wydaje się, że ten dokument jest pierwszym krokiem, który w przyszłości może temu służyć.

Tadeusz Sławik-Przewodniczący Komisji
Czy to jest z inicjatywy tylko naszego Subregionu?

Bartłomiej Wiertel przedstawiciel Spółki VIA VISTULA
W Polsce tych obszarów funkcjonalnych jest czterdzieści dziewięć. Większe miasta posiadają swoje obszary funkcjonalne, a Subregion Centralny z siedzibą w Katowicach, które jakby spaja cała Metropolia GZM, która teraz działa i oni posiadają swój obszar funkcjonalny i taki obszar funkcjonalny posiada na przykład Wrocław, tylko z reguły jest tak, że jest miasto rdzeń i wszystkie gminy dookoła. Tutaj jest nieco inna sytuacja, ponieważ państwo jesteście w Subregionie jednym z główniejszych ośrodków, czyli drugie miasto co do wielkości w Subregionie. Jednocześnie współpraca pomiędzy Rybnikiem, Wodzisławiem, Żorami i państwem jest kluczowa i dlatego wskazujemy ją wielokrotnie, ale wskazujemy również, że w/w miasta są na tyle duże i posiadają swoje wewnętrzne problemy, że poza tym, że wszyscy powinni się integrować, to też miasta posiadają obszary do interwencji, gdzie można budować infrastrukturę, modernizować ją i pokazać.

Tadeusz Sławik-Przewodniczący Komisji
Wyda się zasadne, żeby Subregion był koordynatorem. Rozmowy z gminami będą długie po to, żeby przekonać do wspólnych działań i mam nadzieję, że w miarę upływu czasu, to nastąpi. Potem potrzebny jest jeszcze koordynator wojewódzki i to jest moje zdanie, żeby jeszcze spinać poszczególne Subregiony.

Michał Urgoń-radny RM
Czy ewentualne środki, które będą mogły być pozyskane na te działania, czy tam jest już jakaś informacja, jaki miałby być udział własny poszczególnych miast, czy Subregionu? Chodzi mi o zarządzanie finansami.

Bartłomiej Wiertel przedstawiciel Spółki VIA VISTULA
Wszystko będzie zależało od projektu, ponieważ konkretne projekty będą już pisane na kolejnym etapie i tutaj Związek Gmin i Powiatów ma plan na pisanie pewnych wniosków o to, żeby starać się o dofinansowanie, ponieważ w projekcie możecie wziąć udział tylko państwo, lub państwo z inną gminą. W związku z tym wszystko będzie traktowane indywidualnie. Tutaj chcieliśmy pokazać w miarę uniwersalnie, że pewne działania możecie państwo sami podejmować, albo z innymi, ale jaka będzie partycypacja w kosztach, to zakładamy, że będzie kolejny etap konkretnych projektów. W nowej perspektywie wiemy, że na pewno będą dofinansowania już na ten moment do budowy infrastruktury i na pewno do poprawy i modernizacji infrastruktury kolejowej. Wiemy, że będą dofinansowania w nowej perspektywie do modernizacji infrastruktury przystankowej w ramach transportu publicznego, budowy dróg dla rowerów i w związku z tym państwo będziecie wtedy sami występować mając ten dokument, bo z niego wynika, że w Jastrzębiu-Zdroju potrzeba budować infrastrukturę dla rowerów. To, co jest ważne w tym dokumencie tzn. w nowej perspektywie transport publiczny ma

zdecydowany priorytet. W poprzedniej było tak, że mówiło się o budowie infrastruktury drogowej, a tutaj wskazują jasno, że dobrze by było, żeby infrastruktura drogowa poprawiała dostępność do transportu publicznego, albo wyprowadzała ... z miasta.

Tadeusz Sławik-Przewodniczący Komisji

Widziałbym to w taki sposób tj. kontynuacja wielkich przedsięwzięć inwestycyjnych, najpierw wybudowano wiele dróg, linii kolejowych, a teraz trzeba jeszcze ...transport w jednym i drugim obszarze, ale to będzie długi i żmudny proces, bo to jest kwestia przekonania gmin i dobrze, że taka inicjatywa została podjęta, bo to ktoś poza gminami musiał to zacząć.

Alina Chojecka-radna RM

To, co pan powiedział, że transport jest priorytetem niezależnie od tego, jaka to jest gmina na dużą skalę, bo potrzeby samorządów są zróżnicowane, ale wydaje mi się, że wymaga to również pewnej nowości w tym sensie, że rozwiązania które jeszcze dziesięć, dwadzieścia lat były dobre, to dzisiaj są już inne potrzeby i oczekiwania nawet mieszkańców. Tak, jak Jastrzębie-Zdrój przez ostatnich kilka lat zaangażowało się w Żelazny Szlak Rowerowy, co jest dla nas tutaj ważnym przedsięwzięciem, czy też następny element tj. ścieżki rowerowe o których pan mówił. Wymagają one kolejnych połączeń z ościennymi gminami i jest to zaawansowane w zróżnicowanym stopniu i wymaga tak, jak pan tutaj powiedział tego monitoringu. Ponieważ diagnoza w jakiś sposób przez państwa została zrobiona i rozumiem, że te programy które się pojawią będą wykorzystywane przez gminy i w zależności od tych priorytetów następnych, bo na ten główny tj. transport zgadzamy się, natomiast to, co jest w Pawłowicach niekoniecznie musi być numerem dwa w Jastrzębiu-Zdroju, czy w Żorach. Myślę, że kolejny etap, tj. cele operacyjne, szczegółowe wskażą elementy, które powinny się pojawić w przyszłości w programach specyficznych na przykład dla miasta Jastrzębie-Zdrój, gdzie kolej jest priorytetem i oczekiwaniem od wielu lat i dobrze, że będzie taka możliwość i może środki, które będziemy przekazywać do tego projektu w jakimś czasie będą mogły wrócić do naszego miasta na kolejne zadania.

Tadeusz Sławik-Przewodniczący Komisji

Rada podejmie uchwałę, a potem będzie budowanie koncepcji w Subregionie i dużo rozmów, a chodzi o informację zwrotną, jak to będzie zaprojektowane w przedsięwzięciu do poszczególnych gmin? Na pewno coś się będzie działo, będą rozmowy i kierunki zostaną wybrane tak, żeby przyszła Rada kiedykolwiek by to nastąpiło miała taką informację.

Alina Chojecka-radna RM

Taki harmonogram działań z określeniem czasu?

Tadeusz Sławik-Przewodniczący Komisji

Z pewnością jest to przewidziane w założeniach?

Bartłomiej Wiertel przedstawiciel Spółki VIA VISTULA

Jest przewidziany harmonogram realizacji pewnych działań i jest również przewidziany monitoring tzn. realizowany jest przy pomocy wskaźników i każda gmina powinna raportować cyklicznie co roku, dwa lata, pięć lat pewne wskaźniki i dzięki temu będzie można na bieżąco oceniać sytuację, czy uległa poprawie, czy miasto Jastrzębie-Zdrój wybudowało jakąś infrastrukturę, czy mamy więcej

pasażerów w transporcie publicznym i idziemy w dobrym, albo złym kierunku? Tak, jak powiedziałem państwu tzn. na ten moment Ministerstwo nie określiło tego, co się stanie jeżeli na przykład nie spełnimy tego. Natomiast na pewno będzie to sygnał, że tam należy wyłożyć większe środki i bardziej skupić się na tym w przyszłości i to też jest informacja dla miasta, żeby widzieli na co położyć priorytet.

Szymon Klimczak-radny RM

Dobrze, że jest to w jakiś sposób usystematyzowane i nie chcę być odebrany jako przeciwnik, ale jestem dosyć sceptyczny. Oczywiście dobrze się stało, że ktoś usystematyzował w jakich kategoriach możemy rozmawiać o potrzebach, ale widzę tutaj wyrwę bez dna, jeżeli chodzi o finanse, ponieważ oczekiwania co do tego, jaki powinien być fundusz i jaka alokacja środków do wydania jest bardzo duża, a z drugiej strony to pokazuje, jakie ogromne są potrzeby i oczekiwania, żeby ten transport był tak unowocześniony i tak atrakcyjny żeby był powszechny, bo tylko wtedy uważam ma to sens. Niemniej jednak od czegoś trzeba zacząć, tylko pytanie, czy będzie to dobrze zrobiona praca, czy stanie się ważkim wyznacznikiem codzienności naszego funkcjonowania? Patrząc na poprzednie perspektywy, programowania, a szczególnie 2007-2013, to było mnóstwo pieniędzy które mogliśmy lepiej wykorzystać w obszarze komunikacji i dostrzegam to na kanwie Straży Pożarnej, że to były złote czasy, które trochę Jastrzębie przepało. Pytanie, czy będziemy mądrzy na teraz i rzeczywiście od tego trzeba zacząć, żeby się dobrze przygotować. Powodzenia.

Alina Chojcka-radna RM

Jest jakiś plan działania i pierwszy krok uczyniony i dalsze nastąpią.

Tadeusz Sławik-Przewodniczący Komisji

Zwrócę uwagę, że pierwsze programy były dużo prostsze tzn. pozyskać środki, wybudować kilometry dróg, a to jest zupełnie inny charakter i bardzo trudne przedsięwzięcie, żeby przekonać gminy do powrotu dla wspólnego działania i żeby się to udało w jakimś zakresie, to wracamy do jakiegoś sensu transportu publicznego, bo jakoś gminy zaczęły patrzeć jak na niepodległość, żeby mieć swój transport. Faktycznie jest to pierwsza inicjatywa, która idzie w kierunku innym, aby ten transport znowu był wspólny.

Janusz Toborowicz-radny RM

Wsluchując się w wypowiedzi państwa, jak również słuchając pana można powiedzieć ogólnie, że projekt jest dobrym zaczynem do współpracy pomiędzy miejscowościami w Subregionie i to, co powiedziała pani radna, że od czegoś musimy zacząć. Tylko, jeżeli coś zaczynamy, to musimy się zmierzyć z możliwością zagrożeń, które są przed nami i wprawdzie pan tutaj zaznaczył, że może zaistnieć pewna elastyczność pomiędzy dwoma miejscami, gdzie dogadują się co do ścieżki. Natomiast patrząc z punktu widzenia nowego rozdania pieniędzy z Unii Europejskiej, jak również mając na uwadze to, o czym Miasto Jastrzębie-Zdrój od kilku lat i pan Przewodniczący walczy o przywrócenie kolei do naszego miasta, to można przypuszczać, że będzie pewien konflikt interesów. Pan tutaj zwrócił uwagę na to, że głównym dowodzącym tak to odczułem, że jest Miasto Rybnik i proszę teraz powiedzieć w jaki sposób możemy sięgnąć z 26 mld euro przeznaczonych na transformację kolejową, gdzie my chcielibyśmy pozyskać jak najwięcej, a opcja Rybnika, Czerwionki-Leszczyny i trzeba by zrobić nowe tory, wyremontować, a nie robić nowej linii kolejowej i tutaj może być zagrożenie i spięcie wewnątrz, ale siłą

rzeczy jest coś o co należy walczyć. Faktycznie przed nami wiele pracy i negocjacji, jak też wiele konfliktów z tym związanych. Tutaj wywody moich kolegów i koleżanki są słuszne, że te rzeczy tak do końca nie są na początku tego planu ujęte i przed nami ten drugi, czy trzeci etap jest bardzo istotny.

Bartłomiej Wiertel przedstawiciel Spółki VIA VISTULA

Odniosę się jeszcze do kwestii kolei, ponieważ bardzo mocno zwracali na to uwagę przedstawiciele Inicjatywy JASPERS, którzy na Komisji Europejskiej oceniają te dokumenty, że priorytetem będą te miasta, które tej kolei nie posiadają i to będzie miało priorytet nad modernizacją infrastruktury. Oczywiście kolej będzie miała przewagę nad budową dróg tzn. tak to jest ułożone w hierarchii europejskiej, czyli tam, gdzie nie ma kolei, to trzeba doprowadzić, a potem zmodernizować biorąc pod uwagę też to, że w ciągu ostatnich dwudziestu lat wybudowano w Polsce 50 km nowych linii kolejowych. Poza tym, to była modernizacja, a wybudowano 3,5 tys. autostrad i dróg ekspresowych. Oczywiście to wszystko jest zależne, ale też infrastruktura kolejowa, która jest budowana dzisiaj pokazuje miasta, że coraz więcej ludzi korzysta z pociągu, bo są coraz szybsze i bardziej wygodne.

Janusz Toborowicz-radny RM

Mam jeszcze pytanie, czy zaistnienie planu Subregionu jest poprzez uchwalenie wszystkich tych jednostek w postaci uchwały?

Bartłomiej Wiertel przedstawiciel Spółki VIA VISTULA

Tak, żeby państwo mogli z tego dokumentu korzystać musicie przyjąć uchwałę Rady Miasta, oraz Miasto Rybnik, które jest liderem. Jeżeli któraś z miejscowości będzie chciała z niego korzystać, to również musi go przyjąć.

Michał Urgoń-radny RM

Czy przyjęcie tej uchwały rodzi koszty dla Miasta już na starcie?

Bartłomiej Wiertel przedstawiciel Spółki VIA VISTULA

Nie, ponieważ dokument został już opracowany.

Piotr Kędzierski-Zastępca Naczelnika Wydziału Strategii, Rozwoju i Obsługi Inwestora

Raczej zwrot pieniędzy, niż koszt. Tak było zapisane w uchwale Subregionu, że w momencie kiedy Subregionowi uda się pozyskać środki zewnętrzne na ten cel, to proporcjonalnie biorąc pod uwagę koszty kwalifikowane poszczególne gminy otrzymają zwrot, a z kolei żeby to dofinansowanie otrzymać, to wracamy do tego, że potrzebne jest uchwalenie tego dokumentu. Tak, jak w tytule uchwały zapisano tj. przyjęcie planu, natomiast zupełnie ważniejsza jest druga część tej uchwały, czyli wyrażenie woli współpracy w Subregionie.

Komisja zaopiniowała pozytywnie przedstawiony projekt uchwały. Stanowisko podjęto głosami: za –5, przeciw – 0, wstrzymujących się –0.

Ad.4.

Wolne głosy i wnioski.

Nie wniesiono.

Ad.5.

Przyjęcie protokołu z dnia 28 listopada 2023r.

*Protokół przyjęto głosami: **za -5, przeciw -0, wstrzymujących się -0.***

Ad.6.

Zakończenie posiedzenia.

Przewodniczący Komisji – Tadeusz Sławik podziękował wszystkim za przybycie i zakończył posiedzenie Komisji.

Protokołowała
Alicja Kogut

Przewodniczący Komisji
Polityki Gospodarczej i Bezrobocia

TADEUSZ SŁAWIK